

<https://helda.helsinki.fi>

Ei niin viaton käsi-ihottuma : vinkistä vihiä + vastaus

Naukkarinen, Jussi

2022

Naukkarinen , J 2022 , ' Ei niin viaton käsi-ihottuma : vinkistä vihiä + vastaus ' , Duodecim ,
Vuosikerta. 138 , Nro 5 , Sivut 461, 462 . <
<https://www.duodecimlehti.fi/xmedia/duo/duo16690.pdf> >

<http://hdl.handle.net/10138/356222>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Ei niin viaton käsi-ihottuma

Eläkeikäinen nainen toimitettiin päivystykseen sydämen vajaatoiminnan pahenemisen vuoksi. Hänellä oli verenpainetauti ja eteis-kammio-katkoksen vuoksi sydämentahdistin. Pitkän sairaalahoidon aikana häntäluun ja lonkan alueille kehittyivät syvät makuuhaavat, joista kasvoi *Staphylococcus aureus*. Mikrobilääke- ja muun hoidon myötä makuuhaavat alkoivat parantua, mutta käsiin kehittyi ihomuutoksia, joita hoidettiin perusvoiteella. Kuukauden kuluttua

mikrobilääkehoidon loppumisesta potilaalle nousi uudelleen kuumetta ja veriviljelyistä kasvoi *S. aureus*. Potilas siirrettiin yliopistosairaalaan, jossa käsien ihomuutoksista huolestuttiin.

Mikä oli diagnoosi?

1. Oslerin kyhmyt
2. Keuhkosityövän ihoetäpesäkkeet
3. Syyhy
4. Lääkkeen haittavaikutus

Ei niin viaton käsi-ihottuma

Sormiin ilmestyneet pienet muutokset tunnistettiin Oslerin kyhmyiksi. Ne ovat patognomonisia endokardiitille ja saaneet nimensä kanadalaisen patologin William Oslerin mukaan. Endokardiitissa nämä mikroabsessit syntyvät embolisaation pohjalta, ovat tyypillisesti alkuvaiheessa kivuliaita ja esiintyvät pääasiassa sormissa ja varpaissa. Oslerin kyhmyt ovat nykyään harvinaisia, mutta ne olisi tärkeää tunnistaa, jotta endokardiitti ei jäisi diagnosoimatta. Endokardiitti vaatii pitkän mikrobilääkehoidon ja myös vierasmateriaalin poiston – tässä tapauksessa tahdistimen johtoineen (1).

Potilaani kyhmyt olivat kuvausvaiheessa jo rupeutumassa. Hänelle tehtiin transtorakaa-

linen sydämen kaikukuvaus, jossa ei havaittu mitään selviä vegetaatioita. Duken kriteerit endokardiitista kuitenkin täyttyivät, mikä johti endokardiittidiagnosiin ja tahdistinjärjestelmän poistoon (2). Pitkän mikrobilääkehoidon myötä myös ihomuutokset paranivat ja potilas kotiutui. ■

JUSSI NAUKKARINEN, LKT, kardiologian erikoislääkäri
HUS, Sydän- ja keuhkokeskus

KIRJALLISUUTTA

1. Suhonen J, Halavaara M, Lönnqvist L, ym. Infektiivinen endokardiitti. *Duodecim* 2021;137:563–74.
2. Li JS, Sexton DJ, Mick N, ym. Proposed modifications to the Duke criteria for the diagnostics of infective endocarditis. *Clin Infect Dis* 2000;30:633–8.